

Het verhaal van Nederland

Jagers en boeren

Leeftijd: 13-15 jaar 16 – 18 jaar
Niveau: VO-onderbouw & VO-bovenbouw

Vakgebied

Geschiedenis: Oudheid
Aardrijkskunde: wonen en werken

Verdieping

Deze aflevering is onderdeel van de serie '[het verhaal van Nederland](#)'.

De overige afleveringen zijn:

- 2: Romeinen en Bataven
- 3: Friezen en Franken
- 4: Ridders en graven
- 5: Pestlijders en predikanten
- 6: Geuzen en papen
- 7: Kapers en kooplui
- 8: Patriotten en prinsgezinden
- 9: Pioniers en paupers
- 10: Bevrijders en bezetters

Profielwerkstuk

Vind je dit een interessant onderwerp en wil je dit gebruiken voor je profielwerkstuk? Het thema 'jagers en verzamelaars' is te gebruiken voor je profielwerkstuk bij de vakken geschiedenis en aardrijkskunde.

Studiekeuze

Ben je benieuwd welke studies passen bij de beroepen uit de video? Je zou bijvoorbeeld het volgende kunnen studeren:

MBO:
Advies en onderzoek leefomgeving
Agro productie, handel en technologie

HBO:
Leraar geschiedenis
Management van de leefomgeving

WO:
Geschiedenis
Archeologie

Samengevat

Na de ijstijd krijgt Nederland langzaam zijn huidige vorm. Door klimaatverandering moeten de eerste bewoners zich aan hun nieuwe leefomstandigheden aanpassen. De cultuur van de jagers en verzamelaars verandert in een boerensamenleving.

Kijkvragen

- 1 Waarom leefden er eerder dan 15.000 jaar geleden geen mensen in Nederland?
- 2 Welk land zat voor de zeespiegelstijging nog aan Nederland vast?
- 3 Zet de volgende woorden in chronologische volgorde van verschijnen: Jagers / ijs / loofbomen / naaldbomen

1.	2. ....
3.	4. ....

- 4 Welke drie predatoren moesten de wilde zwijnen en edelherten vrezes?
- 5 Waar werden voor het eerst wilde granen en peulvruchten gekweekt en vee gefokt?
  - A. In Zuid-Limburg
  - B. In Zuid-Italië
  - C. In het Midden-Oosten
- 6 Vul in: De overgang van jagen naar landbouw was niet op alle vlakken een ..... . Jagers hoefden maar enkele uren per dag te jagen voor een ..... maaltijd, terwijl ..... veel harder moesten werken en steeds ..... aten.

Verdiepingsvraag

Welke invloeden van de jagers-samenleving en van de boerensamenleving zie je vandaag de dag nog terug in onze samenleving?